

Uit ons schoolplan

2.2. De opdracht van onze school

2.2.1. De onderwijsvisie en pedagogische visie van onze school

2.2.1.1. Onze visie op leren

Onze visie op leren is geënt op de ontwikkelingsgerichte visie zoals die in de leertheorie van Vygotsky voor het eerst is genoemd. In deze leertheorie is “de zone van de naaste ontwikkeling” het leidinggevende principe.

Vygotsky gaat ervan uit dat een kind leert vanuit wat hij al weet en kent. Dit noemt hij de “zone van de actuele ontwikkeling”. Het bevat alle prestaties die het kind zonder hulp en ondersteuning levert.

Het onderwijs dient zich juist te richten op dat wat het kind net nog niet weet/kent, maar met hulp kan bereiken. Dit is de “zone van de naaste ontwikkeling”. Bovendien is het de taak van de leerkracht nieuwe zones van naaste ontwikkeling te creëren door kinderen te confronteren met nieuwe taken die ze niet zelfstandig aankunnen, maar met een zekere mate van ondersteuning succesvol kunnen afronden.

De “zone van de naaste ontwikkeling” is daarmee een sociaal-culturele activiteit waarin de leerling zinvol kan en wil deelnemen, maar die hij nog niet zelfstandig kan volbrengen. In de praktijk zal het gaan om het samen uitvoeren van een activiteit (met een volwassene of met medeleerlingen), waarbij de meerwetende partner hardop voordenkt en de belangrijkste ingrediënten aanreikt. Zowel leerling als volwassene dragen dus aan de activiteit bij. De volwassene sluit aan bij de actuele kennis en behoefte van de leerling.

De rol van de leerkracht

Kinderen ontwikkelen zich in onze visie niet vanzelf. Kinderen hebben wel de kracht en de drang in zich om zich te ontwikkelen en werken actief aan hun eigen ontwikkeling. Zij ontwikkelen zich echter in een omgeving en zijn afhankelijk van wat die omgeving te bieden heeft. De leerkracht - die door zijn kennis, vaardigheden en levenservaring een voorsprong op het kind heeft - speelt hierin een belangrijke rol. De kinderen hebben zijn sturende kracht nodig. Tijdens het leerproces heeft hij een begeleidende, inspirerende en stimulerende rol om kinderen verder te helpen in hun ontwikkeling. De leerkracht doet er dus toe: hij helpt het kind een hoger niveau te gaan beheersen.

De sociaal-culturele context

De sociaal-culturele omgeving speelt een belangrijke rol. Een aspect van deze context is de leeromgeving. De leerkracht draagt samen met de leerlingen zorg voor een stimulerende en uitnodigende leeromgeving. De leerkracht bepaalt welke activiteiten en welke materialen het beste passen bij de kinderen van de groep. Daarbij houdt hij rekening met de belangstelling en de mogelijkheden van het kind en zorgt ervoor dat de kinderen zoveel mogelijk met echte uitdagende problemen aan het werk kunnen.

Het leereffect is namelijk het grootst als de activiteiten zinvol zijn voor het kind, als ze inhoud en betekenis voor hem hebben. Kinderen ervaren dat de kennis en vaardigheden die zij opdoen, zinvol zijn en bruikbaar in het gewone leven. Dat stimuleert om meer te willen weten en kunnen en om de nieuwe vaardigheden ook in praktijk te brengen.

Om daadwerkelijk van leren te kunnen spreken is het belangrijk dat het kind de nieuwe leerstof als uitdagend (nieuw/anders) ervaart, maar altijd vanuit een gevoel van veiligheid. De Bernadetteschool organiseert haar onderwijs dan ook vanuit de veiligheid van een basisgroep.

De rol van de kinderen van de groep

Mensen hebben zich vanaf de vroegste geschiedenis altijd sociaal en in gemeenschappen georganiseerd. Volgens Vygotsky zijn leren en kennis dan ook in principe niet iets individueels, maar worden gespiegeld aan de kennis en opvattingen van anderen. Ondersteuning krijgen de kinderen vaak van de leerkracht, die immers een voorsprong op het kind heeft. Echter, ook kinderen verschillen. Derhalve kunnen ook klasgenoten ondersteuning bieden. Deze ondersteuning heeft als voordeel dat kinderen “dezelfde taal” spreken. Binnen de basisgroepen op onze school is het helpen van elkaar binnen de vastgestelde kaders dan ook een belangrijk gegeven.

Relatie met handelingsgericht werken

Niet alle kinderen ontwikkelen zich in hetzelfde tempo en hebben dezelfde mogelijkheden. Tevens hebben kinderen ook een verschillende behoefte aan hulp en ondersteuning. Om in te kunnen spelen op de onderwijsbehoefte van de kinderen observeren en toetsen we de kinderen regelmatig en reflecteren we hierover. De begeleiding die we geven, verschilt. We helpen de kinderen bij die activiteiten die ze nog niet zelfstandig aankunnen. Deze momenten grijpen we bewust aan. We wachten niet af tot kinderen zelf aangeven dat ze verder willen, maar bieden het kind actief nieuwe mogelijkheden aan als we zien dat het daar aan toe is. Om dit principe organisatorisch mogelijk te maken, verdelen we de groep in ieder geval bij het aanleren van de basisvaardigheden in drie leergroepen: de basisgroep met reguliere instructie (groep 1), de groep met extra instructie (groep 2) en de verrijkingsgroep (groep 3).

Samengevat:

- Kinderen zijn opvoedbaar en onderwijsbaar, leerkrachten spelen hierin een belangrijke sturende rol.
- Het ontwikkelings- en leerproces vindt vooral plaats vanuit de zone van de naaste ontwikkeling.
- Kinderen hebben een innerlijke behoefte om deel te nemen aan de sociaal-culturele werkelijkheid. Kinderen leren door deelname aan de sociaal-culturele wereld.
- Ontwikkeling is een proces van twee kanten: kinderen hebben eigen ontwikkelingskracht en ontwikkelingsdrang en zijn tegelijkertijd afhankelijk van de invloed van de omgeving, in het bijzonder van de volwassenen in die omgeving.
- Kinderen verschillen onderling in ontwikkelingsmogelijkheden, ontwikkelingstempo en in de behoefte aan hulp en ondersteuning in ontwikkelen en leren.
- Ontwikkeling en leren vinden zoveel mogelijk plaats op basis van activiteiten en inhouden die voor kinderen persoonlijk zinvol zijn en betekenis hebben of kunnen krijgen.
- Ontwikkeling en leren worden gestimuleerd als leerkrachten de kinderen ondersteunen bij activiteiten die een kind nog niet zelfstandig kan.
- Ontwikkeling en leren veronderstellen vooral interactie en communicatie. Daarom zijn sociaalcommunicatieve situaties bij het leerproces noodzakelijk. Daarmee ontkennen niet de waarde van zelfstandig en individueel leren.

Als team van de Bernadetteschool zijn we van mening dat onze visie t.a.v. ons onderwijs de komende jaren derhalve gebaseerd is op de onderstaande “bouwstenen”:

2.2.1.2. *Bouwstenen*

Op onze school vinden we het belangrijk dat

- kinderen met plezier naar school komen en leren;
- we ons blijven verwonderen hoe kinderen zich ontwikkelen (fascinatie);
- we rekening houden met de grote verschillen tussen kinderen;
- we kinderen begeleiden in hun ontwikkeling door ruimte en structuur te geven;
- de basisbehoeften van kinderen richtinggevend zijn;
- wij uitgaan van de wettelijke voorgeschreven en vastgestelde kerndoelen;
- wij uitgaan van de bovenschoolse kaders van de WSKO.

Op onze school gaan we ervan uit dat kinderen

- uniek zijn en daardoor elk een eigen waarde hebben;

- zich ontwikkelende personen zijn;
- persoonlijkheden zijn, die zich in en met een groep verder ontwikkelen;
- mede verantwoordelijk zijn voor hun eigen leerproces;
- kwetsbaar en niet 'af' zijn en van ons bescherming en geborgenheid mogen verwachten;
- wisselend bescherming, ondersteuning en zorg nodig hebben;
- individuen zijn met een eigen kern: aanleg, kwaliteiten en talenten;
- jonge mensen zijn met een eigen geschiedenis, omgeving en achtergrond.

Kenmerken van ons onderwijs

- De begrippen "zorg" en "met zorg" staan centraal in ons onderwijs.
- We werken in en vanuit de groep als basis.
- We bieden uitdagend en motiverend onderwijs, waarin leren door doen en ervaren een belangrijk element is.
- We creëren in ons onderwijs situaties waarin kinderen zelfstandig werken.
- We creëren in ons onderwijs situaties waarin kinderen samenwerkend leren.
- We bieden een breed aanbod aan leerstof en activiteiten aan, waar mogelijk geïntegreerd door koppeling van thema's.
- We werken afwisselend sturend, volgend en begeleidend vanuit de zone van de naaste ontwikkeling (adaptief).
- Ons onderwijs is vernieuwend, actueel, bij de tijd en altijd in ontwikkeling, door de keuze van methoden, werkwijzen, materialen en activiteiten.

In de volgende paragraaf worden de diverse "bouwstenen" verder uitgewerkt.

2.2.1.3. Uitwerking van de onderwijsvisie en pedagogische visie

1. Kinderen leren optimaal in een veilige omgeving

Op onze school gaan we ervan uit dat kinderen :

- kwetsbaar en niet 'af' zijn en van ons bescherming en geborgenheid mogen verwachten;
- wisselend bescherming, ondersteuning en zorg nodig hebben;
- persoonlijkheden zijn, die zich in en met een groep verder ontwikkelen.

Kenmerken van ons onderwijs.

- We werken in en vanuit de groep als basis.

We kiezen er bewust voor ons onderwijs te organiseren in basisgroepen. De kinderen werken in en vanuit de groep als basis. Het werken in een basisgroep geeft kinderen een veilig gevoel en bevordert het groepsgevoel, het gevoel ergens bij te horen. De kalenderleeftijd is uitgangspunt van het formeren van de basisgroepen. Voor de groepen 1-2 is de groep heterogeen samengesteld; voor de groepen 3-8 homogeen. Onder een klas verstaan we een basisgroep in een 'vaste' samenstelling in een bepaalde 'vaste' ruimte. Vanuit de basisgroep vinden alle activiteiten plaats onder verantwoordelijkheid en begeleiding van een (of meer) 'vaste' leerkracht(en), die uitgaat/uitgaan van de zone van de naaste ontwikkeling.

Mensen kunnen alleen optimale prestaties leveren als zij het gevoel hebben dat anderen hen waarderen en met hen willen omgaan. ('Ik wil aardig gevonden worden, ik wil dingen samen met anderen doen). Een ander aspect van veiligheid komt voort uit de behoefte aan competentie. Het kind ervaart dat het in staat is belangrijke dingen te doen en goede prestaties te leveren ('Ik ben de moeite waard, ik kan een hoop').

Beide elementen zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van kinderen en leerkrachten. Zij zorgen samen voor een goed pedagogisch klimaat met een prettige en veilige sfeer in hun eigen basisgroep en binnen de school. Kinderen en leerkrachten gaan respectvol met elkaar om. Vanuit die sfeer van warmte en geborgenheid vindt ontwikkeling plaats.

Ontwikkeling en leren veronderstellen altijd interactie en communicatie, daarom zijn sociale en communicatieve situaties binnen een veilige groep van groot belang.

2. Kinderen werken met elkaar samen, ze leren van en aan elkaar

Op onze school gaan we ervan uit dat kinderen

- persoonlijkheden zijn, die zich in en met een groep verder ontwikkelen.

Kenmerken van ons onderwijs.

- We creëren in ons onderwijs situaties waarin kinderen aan de hand van het coöperatief leermodel samenwerkend leren.

In het dagelijkse leven moeten mensen samenwerken met andere mensen die zij niet altijd zelf hebben gekozen. We kiezen er dan ook bewust voor kinderen te leren in teamverband te werken. Daarmee wordt leren ook een sociale activiteit: kinderen leren van en aan elkaar. Kinderen kunnen zich in subgroepjes splitsen of gesplitst worden en zich mengen met kinderen uit een andere basisgroep. Daarbij werken de kinderen met elkaar aan een opdracht, waarbij de individuele prestatie zichtbaar blijft. Dit versterkt het idee dat de individuele inspanning een meerwaarde krijgt in het samenwerkingsproces. Belangrijk is daarbij dat kinderen elkaar assisteren. Zo ontstaat al heel vroeg bij de kinderen het gevoel dat je elkaar nodig hebt om verder te komen. Samenwerking is dan meer dan wederzijdse hulp, het is ook een pedagogisch doel.

3. Kinderen ontwikkelen zich op hun eigen manier

Op onze school gaan we ervan uit dat kinderen :

- uniek zijn en daardoor elk een eigen waarde hebben;
- individuen zijn met een eigen kern: aanleg, kwaliteiten en talenten;
- jonge mensen zijn met een eigen geschiedenis, omgeving en achtergrond.

Op onze school vinden we het belangrijk

- dat we rekening houden met de grote verschillen tussen kinderen.

Binnen de basisgroep ontwikkelen kinderen zich op hun eigen manier. De meeste kinderen willen graag nieuwe dingen ontdekken. Betrokkenheid en welbevinden zijn de sleutels voor ontwikkeling. Kinderen kunnen geboeid zijn door en gemotiveerd voor een activiteit en van daaruit betekenisvol en vanzelfsprekend leren. Wij willen kinderen uitdagen iets nieuws te leren, de volgende stap in hun ontwikkeling te zetten. Kinderen zetten deze stap op hun eigen wijze. Ze verschillen onderling in ontwikkelingsmogelijkheden, ontwikkelingstempo en in behoefte aan ondersteuning. Daarom houden we rekening met die verschillen tussen kinderen en passen ons onderwijs daarop aan. In de basisgroep werken kinderen individueel en samen met elkaar, waar mogelijk op eigen niveau (differentiatie).

4. Kinderen leren en werken in een uitdagende functionele leeromgeving door de leerkracht en de kinderen vormgegeven

Op onze school vinden we het belangrijk

- dat kinderen met plezier naar school komen en leren.

Kenmerken van ons onderwijs.

- We bieden uitdagend en motiverend onderwijs, waarin leren door doen en ervaren een belangrijk element is.
- We bieden een breed aanbod aan leerstof en activiteiten aan, waar mogelijk geïntegreerd door koppeling van thema's.
- Ons onderwijs is door de keuze van methoden, werkwijzen, materialen en activiteiten vernieuwend, actueel, bij de tijd en altijd in ontwikkeling.

Ontwikkeling komt tot stand omdat kinderen willen deelnemen aan de sociaal-culturele werkelijkheid, met behulp van volwassenen die hen in hun werkelijkheid betrekken en daar deelgenoot van laten zijn. Dit vindt plaats op basis van activiteiten en inhouden die voor kinderen persoonlijk zinvol zijn en betekenis hebben of kunnen krijgen.

De uitdaging om aan kinderen iets nieuws te leren wordt vormgegeven door de leerkracht door middel van het creëren van een uitdagende, stimulerende leeromgeving en door doelbewuste interventies te plegen in een veilige omgeving (welbevinden). Dan is het mogelijk samen met kinderen steeds een stapje verder te gaan in hun ontwikkeling. We trachten in onze school pedagogische situaties te scheppen: situaties die door de leerkracht in de basisgroep gecreëerd worden, waardoor kinderen als vanzelf meedoen en meedenken, zodat leren als zinvol en betekenisvol wordt ervaren.

We stimuleren de kinderen daarin een actieve en initiatiefrijke rol te nemen. Op deze wijze creëren de leerkracht en de kinderen een stimulerende omgeving voor elkaar.

5. Kinderen worden door leerkrachten geholpen en begeleid in hun persoonlijke ontwikkeling, uitgaande van de zone van de naaste ontwikkeling

Op onze school vinden we het belangrijk

- dat we kinderen begeleiden in hun ontwikkeling door ruimte en structuur te geven.

Op onze school gaan we ervan uit dat kinderen

- zich ontwikkelende personen zijn;
- wisselend bescherming, ondersteuning en zorg nodig hebben.

Kenmerken van ons onderwijs.

- We werken afwisselend sturend, volgend en begeleidend vanuit de zone van de naaste ontwikkeling. (adaptief)

Ontwikkeling is een proces van twee kanten: kinderen hebben een eigen ontwikkelingskracht en zijn tegelijk afhankelijk van de invloed van de omgeving, met name die van volwassenen. In de school worden zelfstandig leren en spelen dan ook afgewisseld door en aangevuld met begeleid en gestuurd leren. Het gestuurd leren is expliciet gericht op niveauverhoging, waarbij wordt uitgegaan van de zone van de naaste ontwikkeling.

In de samenwerking tussen leerkracht en leerlingen voeren we activiteiten uit die gericht zijn op groei en brede ontwikkeling. Hierbij speelt het initiatief van de kinderen een belangrijke rol. We ondernemen, samen met het kind of een groepje kinderen, verschillende activiteiten en helpen op de momenten dat het kind bepaalde dingen nog niet alleen kan.

Kinderen komen als het ware met een onderwijsvraag bij de leerkracht. Vanwege het belang dat we hechten aan het werken in een basisgroep kiezen we ervoor deze onderwijsvragen terug te brengen tot vier hoofdtypen.

- *Ontdekkend.* Het kind dat ontdekkend onderwijs nodig heeft, heeft alleen geschikt materiaal, de juiste vraagstelling en bevestiging nodig, maar ontdekt zélf de systemen. Zo zijn er kinderen die zichzelf kunnen leren lezen, zichzelf kunnen leren spellen en de meeste

natuurkundige verschijnselen zelf kunnen ontdekken. Daarbij kunnen er grote verschillen in zelfontdekkend ontwikkelen zijn. Sommige kinderen hebben dat vermogen op verbaal gebied, terwijl andere kinderen dat weer kunnen hebben op ruimtelijk gebied, op het gebied van het wiskundig denken, op praktische gebieden of sociale gebieden.

- *Ontwikkeland.* Deze leerling komt op school om wat te leren. De leerling kan niet helemaal op eigen kracht vinden wat goed voor hem is. Het kind dat ontwikkelend onderwijs nodig heeft, heeft regelmatig de begeleiding van de leerkracht nodig. Het heeft steeds even een zetje nodig van de leerkracht. Regelmatig moet de leerkracht het kind even op een spoor zetten: de zone van de naastgelegen ontwikkeling.
- *Sturend.* Kinderen die sturend onderwijs nodig hebben, vragen om eensporigheid, duidelijkheid, planmatigheid, procesbenaderingen, visualiseringen en soms minimumprogramma's. Deze kinderen zijn al blij dat ze er met hun eigen methode uitgekomen zijn en kunnen vanwege beperktere cognitieve mogelijkheden het meedenken en indenken niet aan. Ze hebben hun handen al vol aan een eensporige benadering. Het gaat allemaal niet vanzelf. Zij hebben hulpmiddelen nodig, waarin duidelijke denkstappen aangegeven staan. Ze vergeten snel wat het geleerd heeft en hebben meer (in -)oefening nodig.
- *Kindvolgend.* Kinderen die om kindvolgend onderwijs vragen, zijn te vinden in alle groepen. We denken daarbij aan kinderen die moeite hebben om alle verplichte opdrachten uit te voeren in situaties die het dagelijks ritme doorbreken. Zie ook de zorgbreedte paragraaf.

In de groepen 1-2 wordt hierbij uitgegaan van het concept 'Basisontwikkeling', bedoeld om ontwikkelingsgericht onderwijs vorm te geven in het werken met jonge kinderen.

6. Kinderen werken zelfstandig aan hun taken

Op onze school vinden we het belangrijk dat

- kinderen mede verantwoordelijk zijn voor hun eigen leerproces.

Kenmerken van ons onderwijs.

- We creëren en onderhouden in ons onderwijs situaties waarin kinderen zelfstandig werken.

De behoefte aan autonomie en zelfstandigheid zijn belangrijke basisbehoeften van kinderen. Kinderen ervaren graag dat ze dingen zelfstandig kunnen doen en niet altijd aangewezen zijn op de hulp van anderen. ('Ik wil het zelf doen, ik kan het zelf, ik ben de moeite waard') Wij creëren situaties die zelfstandig leren uitlokken en helpen kinderen op hun weg naar zelfstandigheid. We stimuleren de kinderen om zelfstandig oplossingen te bedenken en – binnen kaders - keuzes te maken, zelfstandig na te denken, werk zelf te plannen en het ten slotte ook zelf te beoordelen. Om dit mogelijk te maken willen we hen ook de nodige vrijheid geven. Op deze manier begeleiden we de kinderen in hun groei tot zelfverantwoordelijke, zelfbewuste personen die zelfvertrouwen uitstralen.

Zelfstandigheid houdt ook in dat het kind verantwoordelijk is voor zijn eigen leerproces. Maar de leerkrachten hebben daarin wel een pedagogische taak. Zij stimuleren de kinderen om zelf de verantwoordelijkheid voor het leren te nemen. Deze verantwoordelijkheid wordt altijd geleerd d.m.v. iets concreets. Verantwoordelijkheid betekent dan bijvoorbeeld de vrijheid:

- om het werk in een eigen volgorde aan te pakken;
- om al dan niet met andere kinderen samen te werken;
- om zelf te beslissen welke bronnen en middelen gebruikt gaan worden;
- om zelf de tijd in te delen.

Eigen verantwoordelijkheid is essentieel voor de ontplooiing van de persoonlijkheid van ieder kind. Het blijft het kind dat leert en dat kan niemand anders voor hem doen.

7. We houden rekening met de basisbehoeften van kinderen

Op onze school vinden we het belangrijk dat

- de basisbehoeften van kinderen richtinggevend zijn.

In de dagelijkse praktijk van ons onderwijs houden we rekening met de basisbehoeften van kinderen. Ieder kind heeft deze nodig om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en actief te leren. Het zijn kenmerken die ten grondslag liggen aan het doen en laten van kinderen:

Een kind heeft de behoefte:

- om zich te bewegen;
- te ervaren dat hij onafhankelijk van anderen kan presteren;
- aan geborgenheid en veiligheid;
- aan samenzijn;
- aan duidelijke leiding;
- zichzelf als kundig te ervaren;
- iemand te zijn in de ogen van anderen;
- te voelen dat zijn omgeving hem waardeert om wat hij is en wat hij kan;
- om moreel “in orde” te zijn en aan zijn leven zin te geven.

8. Wij gaan uit van de wettelijk voorgeschreven en vastgestelde kerndoelen en de onderwijskundige kaders van de WSKO

Op onze school vinden we het belangrijk dat

- wij uitgaan van de wettelijk voorgeschreven en vastgestelde kerndoelen en referentiekaders;
- wij uitgaan van de bovenschoolse kaders van de WSKO, waarbij de school het behoud van haar eigen identiteit ook van groot belang vindt..

In de ontwikkeling en het leren van kinderen zijn de wettelijk voorgeschreven en door het parlement vastgestelde kerndoelen ons kader. Het hanteren van methodieken, het zorgvuldig evalueren hiervan en het toetsen van onze onderwijssituaties aan de kerndoelen waarborgen deze wettelijke opdracht.

Onze school maakt deel uit van de Westlandse Stichting voor Katholiek Onderwijs en hanteert derhalve de onderwijskundige kaders die de Stichting heeft vastgesteld.

2.2.2. WSKO-visie, de speerpunten

De visie van de WSKO, waar onze school onder ressorteert, is omschreven in het meerjaren strategisch beleidsplan “Verbinding maken” 2007 – 2019. Vanuit het mensbeeld dat kinderen gezien worden als een geschenk, uniek en talentvol, is de missie geformuleerd. De missie luidt dat de WSKO een lerende en inspirerende onderwijsorganisatie wil zijn, die in de samenleving uitdagingen aangaat om talenten te ontwikkelen. Als we de begrippen uit de missie willekeurig onder de loep nemen wordt duidelijk wat dat voor onze visie betekent. Dit betekent dat de WSKO een katholieke onderwijsorganisatie is die zich inzet voor een variatie aan onderwijsconcepten.

Sleutelwoorden die onze eigenheid bepalen zijn talent ontwikkelen, van elkaar leren, inspireren en enthousiasmeren, samenwerken-ontmoeten en verbinden, anticiperen, uitdagingen aangaan. Deze zijn in het meerjarenbeleidsplan op bladzijde 6 in het kort uitgewerkt.

Alles wat we bedenken en doen in onze organisatie vindt zijn basis in het perspectief van waarden. Waarden geven aan waarvoor wij staan, wie we zijn en vooral wie we willen zijn. Ze vormen het fundament van het handelen van onze medewerkers die met enthousiasme en passie willen werken aan de zorg voor kinderen en zichzelf. Vandaar ons logo met het onderschrift “scholen met passie”.

Met passie leren en leven wordt bij de WSKO gedacht aan:

- openheid : open staan voor het andere;
- gastvrijheid : welkom zijn mensen die anders denken, geloven en leven;
- vertrouwen : vertrouwen geven en ontvangen;
- geloof in idealen : waar staan we voor;
- inspiratie : inspiratie is zichtbaar op onze scholen;
- permanente ontwikkeling : werken aan groei, ontwikkeling en nieuw inzicht;
- solidariteit : zorg hebben voor anderen;
- samenwerking : het delen van kennis en ervaring;
- verantwoordelijkheid : verantwoordelijkheid leren nemen en geven.

De visie van de WSKO is uitgewerkt in vijf speerpunten, die in overleg met het onderwijsveld en ouders geformuleerd zijn. De vijf speerpunten, die we als richtlijn voor de komende jaren hebben afgesproken, zien we terug en worden uitgewerkt in de schoolplannen en jaarplannen, te weten:

- schoolontwikkeling
- passend onderwijs
- brede school
- meervoudige publieke verantwoording
- goed werkgeverschap.

2.2.3. De missie van onze school

Op basis van onze visie willen wij de volgende missie – zoals kernachtig vermeld op de voorkant van de schoolgids - uitdragen en in de dagelijkse praktijk vorm geven:

"De Bernadetteschool, - voor een betere basis".

Een goede basis bieden betekent voor ons goed onderwijs in een veilige en vertrouwde leeromgeving geven.

Aan de ene kant erkennen wij de veilige omgeving die een school moet zijn, een plaats waar je mag zijn wie je bent, een plek die de warmte van thuis heeft. Aan de andere kant hebben we een opdracht als school, namelijk de kinderen uitrusten met de basisbagage die zij nodig hebben om later als volwassenen goed te functioneren.

We trachten daarbij de kinderen zo goed mogelijk te motiveren om functionele kennis, vaardigheden en ervaringen op te doen, met respect voor elkaar en elkaars achtergrond. We vinden het belangrijk dat kinderen op school zoveel mogelijk zelfstandig en verantwoordelijk functioneren.

Een zo prettig mogelijke leeromgeving vraagt, ook van de kinderen, dat zij hun sociaal-emotionele kant leren kennen, leren beheersen en positief leren gebruiken. We willen de kinderen stimuleren positief in het leven te staan; en vanuit onze levensbeschouwelijke oriëntatie streven we na dat kinderen en leerkrachten respectvol en binnen een sfeer van veiligheid en geborgenheid met elkaar omgaan.

2.2.4. De levensbeschouwelijke identiteit van onze school

De Bernadetteschool heeft een rooms-katholieke identiteit. Dat houdt in dat we ons baseren op de christelijke levensvisie zoals die ons in de katholieke traditie is doorgegeven. Onze inspiratiebronnen zijn de bijbelse verhalen, het leven en de overtuiging van Jezus Christus en de levende traditie van de katholieke gemeenschap. Deze vragen in iedere tijd en cultuur een eigen interpretatie.

Verder gaan we ervan uit dat ook andere religieuze tradities (Islam, Jodendom, Hindoeïsme en Boeddhisme) inspiratiebronnen kunnen zijn.

We staan open voor de geloofsovertuigingen van andere geloofstradities, maar we maken een principiële keuze voor de katholieke geloofstraditie.

Deze keus is uitgangspunt in al ons handelen met betrokkenen bij onze school:

- het katholicisme gaat uit van een positief mensbeeld;

- het katholicisme gaat uit van een positief wereldbeeld en zoekt God in alle dingen;
- het katholicisme legt de nadruk op de gemeenschap en heeft een sterke betrokkenheid op gerechtigheid en mededogen;
- het katholicisme ziet de Schrift en de traditie als een schat en inspiratiebron, die niet verdedigd maar altijd opnieuw doordacht en geformuleerd moet worden;
- het katholicisme zet zich in voor humanisering van zowel de persoon als de samenleving als geheel;
- het katholicisme houdt zich bezig met de vorming van de totale persoon (hoofd, hart en handen);
- het katholicisme verstaat zichzelf vanuit een gevoel van welkom zijn en gastvrijheid voor zoveel mogelijk mensen;
- het katholicisme heeft een gevoel van spiritualiteit en verstaat educatie als een spirituele taak die bestaat uit het zorgen voor de ziel van elke persoon;
- het katholicisme staat open voor de toekomst. De mens hoeft niet gebukt te gaan onder schuld (de zondigheid), maar wordt altijd opgeroepen om te vergeven. God is een vergevingsgezinde God. Zo ook de mens.

Vanuit deze inspiratiebronnen krijgen het levensbeschouwelijke perspectief en de daarmee verbonden centrale waarden gestalte.

Sleutelwoorden hierbij zijn gerechtigheid, rechtvaardigheid en eerlijkheid, barmhartigheid en vergevingsgezindheid, naastenliefde, zorg voor de zwakkeren in de samenleving, respect en verdraagzaamheid ten opzichte van elkaar, samenleven in een gemeenschap en sociaal gedrag, ontvankelijkheid voor de religieuze dimensie van het bestaan en zorg voor de schepping.

Dit levensbeschouwelijke perspectief en de centrale waarden daarin zijn dragend voor de visie die wij hebben op onze taak.

Die visie heeft betrekking op de samenleving, op onze pedagogische uitgangspunten, op de manier waarop we het onderwijs concreet gestalte geven en op de organisatorische aspecten die met onze school samenhangen.

We trachten zo met elkaar te werken en om te gaan dat hierin de centrale waarden herkenbaar zijn. Wij zijn de mening toegedaan dat de katholieke dimensie tot uitdrukking komt in het totale schoolgebeuren.

Wij trachten dát milieu op school te creëren waarin de ideeën, de leefwijze en levenshouding van liefde en vrijheid van Jezus Christus ons inspireren.

De wijze waarop de leerkracht zich levensbeschouwelijk opstelt en gedraagt achten wij belangrijk. De leerkracht dient dan ook de uitgangspunten van onze school te onderschrijven en ernaar te handelen.

De vertaling van de levensbeschouwelijke visie naar ons onderwijs

Didactische activiteiten: het vak godsdienst/levensbeschouwing.

Het vak godsdienst/levensbeschouwing heeft een structurele plaats in het lesprogramma van onze school. Ons uitgangspunt bij godsdienst/levensbeschouwing wordt gevormd door de ervaringen van het kind, die we een religieuze, katholieke dimensie trachten te geven.

De centrale waarden en daarbij behorende normen worden niet aangepraat of opgelegd. Ze worden in gesprekken doordacht en ervaren en zullen de houding van de kinderen mede gaan bepalen. Wij willen met het kind verwonderd zijn om alles wat ons omringt. We laten kinderen kennismaken met de bijbelverhalen van het Oude en het Nieuwe Testament, verhalen uit de katholieke traditie en verhalen uit de hedendaagse tijd die passen binnen de centrale waarden van deze traditie.

Pedagogische activiteiten: het pedagogisch schoolklimaat

Onze identiteit wordt vooral zichtbaar en voelbaar in het pedagogisch schoolklimaat dat wij nastreven. In een schooljaar doen zich diverse momenten voor waarin de hierboven genoemde centrale waarden concreet kunnen worden. Te denken valt bijvoorbeeld aan situaties waarin leerlingen of leerkrachten geconfronteerd worden met verlies of juist met heugelijke gebeurtenissen, met conflicten, gezamenlijke activiteiten die gelukt zijn, kortom alles in het schoolleven van alledag. Juist het vertalen van de centrale waarden in ons pedagogisch handelen is bepalend voor de manier waarin kinderen de school zullen ervaren en er later aan terug denken.

Organisatorische activiteiten: vieringen en andere schoolactiviteiten

We vieren met elkaar traditionele katholieke feesten in een eigentijdse vorm. Ook door middel van deze vieringen geven we op onze scholen naar elkaar toe uiting aan de centrale waarden. Vieringen zijn een belangrijk middel om met elkaar stil te staan bij belangrijke momenten in het schooljaar.

Op grond van onze gezamenlijke katholieke traditie beschouwen wij de St. Adrianusparochie als partner in deze traditie. De relatie tussen school, gezin en parochie komt tot uiting in de maandelijkse gezinsvieringen, die aansluiten op de catecheseprojecten en die gehouden worden in de St. Adrianuskerk, het Eerste Communieproject en het Vormselproject. Elke klassenleerkracht dient bereid te zijn loyaal mee te werken aan het uitvoeren van het identiteitsbeleid. Dit betekent tevens dat hij of zij beschikt over voldoende achtergrondkennis hiertoe. Van de directie verwachten wij dat zij een rooms-katholieke achtergrond hebben. We zien onze school als een gemeenschap met een katholiek – christelijke traditie, waarvan de ouders van onze leerlingen belangrijke partners zijn. We gaan ervan uit dat ouders op ons rekenen; zij verwachten van ons dat we de kinderen het een en ander meegeven op het gebied van geloof en levensbeschouwing.

School en ouders zijn partner hierin. We onderkennen dat de katholieke traditie niet meer vanzelfsprekend is voor een aantal ouders. Hoewel de ouders de eerste en een eigen verantwoordelijkheid dragen voor hun kind(eren), gaan we er vanuit dat de ouders onze levensbeschouwelijke identiteit minimaal respecteren en ons in ons handelen hierbij in ieder geval laten begaan en zo mogelijk daadwerkelijk ondersteunen.

Ook in onze informatieverstrekking aan ouders besteden we regelmatig aandacht aan onze levensbeschouwelijke activiteiten.

Leerkrachten verschillen van elkaar in levenservaring en kijk op het leven. Als een team vanuit een gezamenlijke gedrevenheid, betrokkenheid of visie werkt en leeft, is communicatie over de rooms-katholieke visie van groot belang.

Ook de concrete inhoud van het vak godsdienst/levensbeschouwing komt daarbij aan de orde, waarbij het ook gaat om onze verdieping in deze concrete inhoud.

Onze school neemt ook niet-katholieke kinderen aan. Het is een school met een katholieke levensbeschouwing voor allen die van ons onderwijs gebruik willen maken.

Wij denken dat datgene wat onze school aan te bieden heeft ook waardevol is voor hen die onze religieuze traditie niet delen (waardevol binnen onze katholieke traditie is o.a.: het open en optimistisch mensbeeld – wereldbeeld - godsbeeld; de toekomst is niet afgesloten; er is altijd vergeving mogelijk).

In de katholiciteit van onze school zit de openheid naar het andere en naar de ander ingebakken. Vandaar ook onze aandacht voor het bevorderen van verdraagzaamheid en het respect hebben voor de mening en de levensovertuiging van elkaar.

De keuze voor zo'n open katholieke school houdt voor ons een dubbele opdracht in: we proberen identiteit en openheid te realiseren.

Voor onze school betekent het dat zij enerzijds de relatie met de katholieke traditie onderhoudt en anderzijds recht doet aan de openheid voor en ontmoeting met andere godsdiensten en levensbeschouwingen.

Een opdracht die veel overleg en aanpassing vraagt, maar voor de kinderen zal het een heel positieve situatie zijn, aansluitend bij de pluriforme maatschappij waarin ze later hun eigen weg zullen moeten vinden. Iedereen is welkom bij ons op school en hoort erbij.

Voor nadere informatie verwijzen we met name naar het hoofdstuk over doelstellingen en uitgangspunten en in de schoolgids.

2.2.5. De externe ontwikkelingen

2.2.5.1. Kansen en bedreigingen

Kansen zijn externe gegevens die door ons als positief worden gezien en die we zo mogelijk willen benutten. Bedreigingen zijn gegevens die door ons als negatief worden gezien. We moeten er rekening mee houden en ons er niet door laten ontmoedigen.

In relatie tot de missie/visie van de school kan de opsomming worden gebruikt om sterktes te benutten en zwaktes te verbeteren, om de kansen die de toekomst biedt te grijpen en de bedreigingen voor zover mogelijk af te wenden. Om de kwaliteit van en de rust in het basisonderwijs te bewaren zal het team, als ze er mee te maken krijgen, proberen de nadelige invloed ervan zo klein mogelijk te houden en trachten te bereiken dat deze ontwikkelingen kansen bieden.

Wij willen kansen en bedreigingen op een actieve manier benaderen.

In deze zin heeft een onderscheid tussen kansen en bedreigingen minder zin. Het zijn beiden externe factoren die een actieve benaderingswijze van de school verlangen.

2.2.5.1.1. Onderwijskundige ontwikkelingen.

Onder invloed van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen zien we een kentering in het onderwijs wat betreft de opvattingen en uitdagingen, die er liggen.

We zien voor de Bernadetteschool de volgende kansen / bedreigingen:

- de rol van de inspectie en de WOT;
- passend onderwijs;
- de rol van ICT;
- het waarde hechten aan harde, objectieve cijfers (Cito-toetsen);
- de aandacht voor planning (schoolplan / schoolgids / jaarplan / jaarverslag);
- de aandacht voor kwaliteitszorg in relatie tot de Wet Onderwijs Toezicht;
- ontwikkelingen op het gebied van het integraal personeelsbeleid;
- hogere professionele verwachtingen;
- kerndoelen en referentieniveaus;
- handelingsgericht werken;
- veelzijdige ontwikkeling van kinderen;
- doorstroming naar het voortgezet onderwijs;
- aandacht voor cognitieve resultaten, waarbij scholen nadrukkelijk op dit gebied met elkaar vergeleken worden;
- het leerlingenaantal in de nabije toekomst;
- het personeelsbestand is wat onevenwichtig m.b.t. de verhouding vrouwen – mannen;
- aantal en aard van de problemen alsmede de begeleiding die zorgleerlingen met zich meebrengen;
- het ontluikende nieuwe “Rijnlands denken” binnen de WSKO, waarbij meer aandacht gegeven wordt aan de professionele micro-basis en minder aan de ambtelijk-politieke cultuur.

2.2.5.1.2. Maatschappelijke ontwikkelingen

Maatschappelijke ontwikkelingen bepalen hoe besturen en scholen zich opstellen en ontwikkelen. In de maatschappij is sprake van een steeds verder gaande individualisering en secularisatie.

In het kader hiervan zullen we alert moeten zijn op en stil moeten staan bij onze levensovertuiging. We zullen moeten bepalen hoe we inhoud geven aan onze “eigenheid”. Vanuit maatschappelijke ontwikkelingen wordt een mondiger opstelling van mensen verwacht, waaruit veranderende plichten en rechten voortkomen.

Daarnaast constateren we binnen de maatschappij dat er minder belangstelling is voor een functie in het onderwijs. Bewaking van de kwaliteit van het onderwijs komt in een spanningsveld terecht bij gebrek aan personeel.

We zien voor de Bernadetteschool de volgende kansen / bedreigingen:

- de keuze voor katholiek onderwijs;
- omgaan met verschillende mensen in een open maatschappij;
- meer ouders en kinderen die zich opstellen als consument van onderwijs;
- een veranderende arbeidsmarkt (weinig potentieel om nieuwe leerkrachten te benoemen, moeilijk te regelen vervanging (bij ziekte) door gebrek aan vervangers, parttime / fulltime verhouding, verhouding man/vrouw, functiedifferentiatie, zij-instromers, lio-ers e.d.);
- een veranderende en complexere gezinssituatie; bijv. bij tweeverdieners kunnen er problemen ontstaan i.v.m. de beschikbare tijd die ze hebben voor de opvoeding van hun kinderen. De opvoedingstaak van de school zou dan belangrijker worden;
- een toename van voor-, tussen- en naschoolse opvang;
- toenemende sociaal-emotionele problematiek;
- een gerichtheid op passieve recreatie van kinderen (computer, tv);
- ontwikkelingen in de maatschappij (individualisering, éénoudergezinnen, consumentenmaatschappij, secularisering, verzakelijking;
- onvoldoende aandacht voor identiteitsvraagstukken;
- hogere eisen van de maatschappij aan scholen;
- meer aandacht voor informatietechnologie;
- meer aandacht voor normen en waarden;
- sponsoring;
- het wordt steeds moeilijker om ouders te vinden die willen helpen bij structurele onderwijsactiviteiten.

2.2.5.1.3. Politieke ontwikkelingen

In de politiek zien we momenteel een tendens dat de overheid zich als een minder stabiele partner opstelt. Maatregelen en hun financiering gelden in het gunstigste geval tot de nieuwe verkiezingen.

De schaalvergroting is gestimuleerd door bij besturen meer verantwoordelijkheden te leggen. Daarbij denken we aan het (door)decentraliseren op overheidsniveau. Gemeenten dienen lokaal onderwijsbeleid te formuleren en krijgen subsidies van het rijk, die voorheen vanuit doelbestemming doorgefinancierd werden naar besturen. Schoolbesturen krijgen gelden ter beschikking voor zaken die voorheen via het rijk bekostigd werden (vgl. personeelskosten)

We zien voor de Bernadetteschool de volgende kansen / bedreigingen:

- het overheidsbeleid verandert per verkiezing;
- de lumpsumfinanciering;
- het fenomeen “brede school”;
- de discussie rondom leerlinggebonden financiering (LGF) en de mate waarin de zorggrens voor scholen wordt bepaald;
- meer eigen beleidsruimte (binnen de door de overheid aangegeven kaders) door minder regelgeving;
- sponsoring.

2.2.5.1.4. Demografische en regionale ontwikkelingen

Natuurlijk hebben we te maken met demografische en regionale ontwikkelingen. Deze zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. (vgl. geboortecijfers)

Het Westland is nu één grote gemeente en het aantal leerlingen zal in Naaldwijk stabiliseren c.q. zakken.

We zien voor de Bernadetteschool de volgende kansen / bedreigingen:

- het leerlingenaantal t.a.v. prognoses;

- de gevormde dependance in de wijk;
- het hogere opleidingsniveau van de ouders en de interesse in functioneel onderwijs (t.a.v. bijv. Engels in de lagere groepen en Levelwerk);
- het Samenwerkingsverband Westland.

2.2.5.2. Sterke punten van de school

Hieronder noemen we de sterke punten en de ontwikkelpunten. We hebben deze verkregen door de uitslag van de onderstaande onderzoeken te analyseren:

- de uitslag van de personeelstevredenheidsonderzoeken voor directie, interne begeleiding en personeel uit Parnassys - Integraal;
- de uitslag van de basisvragenlijst voor directie, interne begeleiding en personeel uit Parnassys-Integraal;
- de uitslag van de tevredenheidsonderzoeken voor ouders en leerlingen van groep 6 t/m 8 periode 2013-2015;
- het schoolplan 2007 – 2015;
- voornemens uit het zorgplan en het ICT- beleidsplan;
- het rapport van de Rijksinspectie d.d. 2012.

De resultaten geven een duidelijk positief beeld over hoe ouders, kinderen en schoolteam aankijken tegen de organisatie en de externe omgevingsfactoren.

Te denken valt o.a. aan:

- de aantrekkelijke werkomgeving voor personeel;
- de goede opbrengsten, die zich vertalen in goede scores op de Cito-toetsen;
- de implementatie van ICT in de school;
- de organisatiestructuur en cultuur;
- het pedagogisch klimaat op de school;
- de sfeervolle uitstraling van het schoolgebouw;
- het positieve en rustige gedrag van onze leerlingen;
- personeel dat beschikt over goede didactische vaardigheden;
- goed gemotiveerd, betrokken en collegiaal personeel;
- de samenwerking op bovenschools niveau;
- de schoolcondities, zoals interne communicatie, externe contacten en contacten met ouders zijn goed;
- de sterke betrokkenheid van de ouders;
- diverse onderdelen van het personeelsbeleidsplan;
- een goed georganiseerde leerlingenzorg;
- de financiële positie en het financiële beleid;
- schoolplan en schoolgids worden positief gewaardeerd en van goede kwaliteit bevonden.

Resumerend kan gesteld worden dat de sterke punten zoals de organisatiestructuur- en cultuur, de relatief gunstige financiële positie, gekoppeld aan de deskundigheden benut kunnen worden om de bedreigingen het hoofd te kunnen bieden.

2.2.6. De gewenste kwaliteit

2.2.6.1. De school als lerende organisatie

We vinden het een plicht, dat een school meegaat met de ontwikkelingen in de maatschappij. Onderwijs verandert voortdurend. Een school behoort dus een lerende organisatie te zijn. Wil je aan het individuele kind tegemoet komen, dan dien je adaptief onderwijs en onderwijs zo veel mogelijk op maat aan te bieden. Onderwijs dat overeenkomt met het niveau van het kind. Tegelijkertijd beseffen we, dat het geen gemakkelijke weg is maatwerk te leveren voor het individuele kind. Elk jaar komen we stapje dichterbij door middel van veranderingen in groeps- en schoolorganisatie.

Om het perspectief te realiseren zal het schoolteam de komende jaren acties (moeten) ondernemen om te komen tot uitvoering van de keuzes.

2.2.6.2. Wat willen we met ons onderwijs?

De school moet een prettige plek zijn voor de kinderen om te vertoeven. De kinderen moeten er graag naar toe willen. Daarom is het belangrijk, dat de school er gezellig en uitnodigend uitziet.

In een prettige en veilige omgeving kunnen de cognitieve, sociaal-emotionele en motorische mogelijkheden van een kind optimaal ontwikkeld worden.

Daarbij willen we vooral het zelfvertrouwen en de competentie-ervaringen van de kinderen bevorderen. Daarbij gaan we ervan uit, dat er geen gemiddelde leerling bestaat.

Elk kind is een apart individu, waarvan wij de mogelijkheden en beperkingen moeten leren ontdekken. Een streven is het om het kind zich veilig en begrepen te laten voelen en een goed pedagogisch klimaat te laten proeven.

Ook voor de leerkrachten moet de school een prettige en uitdagende werkplek zijn. Het is dus zaak als school te zorgen, dat de leerkrachten weten waar ze aan toe zijn, onder andere door duidelijkheid te scheppen over regels en afspraken.

Om de doelstellingen verwoord in onze visie te bereiken, worden beleids - en actieplannen ontwikkeld en beschreven en worden deze plannen uitgevoerd en geëvalueerd. (P-D-C-A principe) Bij de planuitwerking wordt aangegeven hoe de onderscheiden plannen operationeel gemaakt worden. Dat zullen we doen volgens het SMART-principe (specifiek, meetbaar, attitude, resultaat, tijd).

Middels deze planning wordt gestreefd het strategisch beleid te vertalen naar de schoolwerkelijkheid. Als schoolorganisatie realiseren we ons wel dat er grenzen zijn aan wat haalbaar en mogelijk is.